

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 6Ssk/110/2023
Identifikačné číslo spisu: 7022200481
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2024
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:7022200481.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: K. W., narodený XX. K. XXXX, bytom v A., C.. K.. L. Č.. XX, právne zast.: JUDr. Martinou Vnenčákovou, advokátkou so sídlom v Rožňave, Čučmianska dlhá č. 7, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 28. júna 2022, Číslo: 24867-2/2022-BA, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. marca 2023, č.k. 6Sa/15/2022-101, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 29. marca 2023, č.k. 6Sa/15/2022-101 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 28. júna 2022, Číslo: 24867-2/2022-BA, ktorým táto podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie z 24. marca 2022, Číslo: 2477/2022-RV-DvN, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 61 Nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 (ďalej len „Základné nariadenie“) nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 104 ods. 1,6 zákona č. 461/2003 Z.z., článku 1 písm. j/, článku 61 ods. 1,2, článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, článku 11 ods. 1,2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009 (ďalej len „Vykonávacie nariadenie“) a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi vyslovenými správnymi orgánmi čo do ustálenia, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti. Správne orgány vychádzali z objektívnych skutočností vyplývajúcich z formulára U1 zo 17. februára 2022, ako i z údajov uvedených žalobcom v Žiadosti o dávku v nezamestnanosti a z Vyhlásení žiadateľa na účely posúdenia zachovania centra záujmov, doručených Sociálnej poisťovni, pobočka Rožňava. Centrum záujmov žalobcu v zmysle článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia bolo určené na základe celkového posúdenia dĺžky a trvalosti prítomnosti na území dotknutých členských štátov od januára 2008 do decembra 2021 - cca 14 rokov, podľa údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne bol žalobca na území Slovenska povinne sociálne poistený cca 1,5 roka, a na území Írska pracoval u zamestnávateľa Lidl od 15. apríla 2008 do 30. novembra 2021 na dobu neurčitú a pracovný pomer bol ukončený dohodou. Bytovú situáciu žalobcu v Írsku správne považovali za primeranú výkonu povolania. Vlastníctvo nehnuteľnosti na Slovensku (byt), ktorý podľa čestného vyhlásenia, žalobca začal rekonštruovať po návrate zo zahraničia od januára 2022 a je tam prihlásený k prechodnému pobytu od septembra 2020, prítomnosť jeho matky na Slovensku, návraty zo zahraničia na Slovensko správne žalovaný považoval za nedostatočné pre zachovanie bydliska žalobcu na Slovensku, a to vzhľadom na to, že bol dlhodobo zamestnaný na území Írska a tam plnil daňové povinnosti a bol tam sociálne poistený. Podľa názoru krajského súdu tiež nedošlo k porušeniu procesných práv žalobcu z dôvodu, že v správnom konaní nebolo nariadené ústne pojednávanie, keď aj s odkazom na § 188 zákona č. 461/2003 Z.z. si to povaha veci nevyžadovala. Ďalej uvádzal, že aplikácia článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia prichádza do úvahy len v prípade spornosti centra záujmov, čo však nebol prípad žalobcu. K žalobcom namietanému rozporu medzi inštitúciami v otázke centra záujmov, ktorý mal nastať tým, že írsky inštitúcia na formulári uviedla, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, čo bolo podľa žalobcu sporné so stanoviskom žalovanej krajský súd uviedol, že stanovisko írsky inštitúcie k posudzovaniu inštitútu bydliska spočíva v tom, že pre spôsob ukončenia zamestnaneckého vzťahu žalobcom podľa práva Írska dávka v nezamestnanosti nepatrí. Preto konštatovanie írsky inštitúcie, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, nenasvedčuje tomu, že ide o spor inštitúcií v zmysle článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, lebo posúdenie bydliska podľa stanoviska írsky inštitúcie o dávke v nezamestnanosti je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti (teda žalovanej). Žalobca nárok na dávku v nezamestnanosti neuplatnil v Írsku, ale v Slovenskej republike.

4. Účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

II.

5. Žalobca rozsudok krajského súdu napadol v zákonnej lehote kasačnou sťažnosťou.

6. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a tiež, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

7. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces uviedol, že krajský súd nevykonal žalobcom navrhnutý dôkaz - výsluch žalobcu, bez ďalšieho nedoplnil dokazovanie vykonané žalovanou, i napriek tomu, že v administratívnom spise sa nenachádzalo stanovisko írsky inštitúcie na určenie

centra záujmov žalobcu, respektíve nachádzalo stanovisko, z ktorého bolo zrejmé, že žalobca nárok na dávku v nezamestnanosti v Írsku nemá. Poukázal na to, že od ukončenia zamestnania v Írsku je trvalo na Slovensku, našiel si zamestnanie a finančne sa zabezpečil aj čo budúca. Podporne odkázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/114/2020, podľa ktorého cit.: „ (...) skúmanie okolností uvedených v článku 11 Vykonávacieho nariadenia pri posudzovaní centra záujmov dotknutej osoby nemožno zúžiť len na posudzovanie dĺžky a stability zamestnania. Nakoľko sa jedná o demonštratívny výpočet, je totiž potrebné vziať v úvahu i ďalšie, nielen tam ako príklad uvedené okolnosti, a to v ich vzájomnej súvislosti a až na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami (bez ohľadu na fiškálny záujem štátu) ustáliť relevantný záver o zachovaní, alebo nezachovaní bydliska / centra záujmov na území iného členského štátu, respektíve Európskeho hospodárskeho priestoru. Najvyšší správny súd len dopĺňa, že každú jednu žiadosť o dávku v nezamestnanosti je potrebné posudzovať prísne individuálne so zreteľom na osobitosti tej ktorej prejednávanej veci.“

8. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci namietal, že krajský súd v rozpore s Vykonávacím nariadením vyhodnotil (ne)spornosť stanovísk žalovanej a írskej inštitúcie. Poukázal na znenie článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, v zmysle ktorého majú Slovenská inštitúcia a dotknutá zahraničná inštitúcia medzi sebou komunikovať ohľadne bydliska žiadateľa o dávku a v prípade, že ich stanoviská o bydlisku sú rozdielne, majú sa v zmysle kritérií odporúčaných v menovanom článku nariadenia pokúsiť dohodnúť o ustálení bydliska žiadateľa. Až následne, ak napriek vzájomnému zhodnoteniu kritérií podľa menovaného článku nariadenia nedôjde k dohode, uplatní sa článok 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia. Takéto stanovisko sa však v administratívnom spise nenachádza a krajský súd ho tiež nezabezpečil. Žalovaná tak bez iniciovania konania s írskou inštitúciou pristúpila sama k hodnoteniu kritérií podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, na čo nemala právne zmocnenie. Podporne odkázal na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/114/2020.

9. V súvislosti s namietaným odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu najmä v súvislosti s otázkou zabezpečenia jednotného stanoviska dotknutých inštitúcií a tiež čo do vykonania výsluchu žalobcu poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 1Sžso/26/2016, sp. zn. 1Sžsk/38/2017, sp. zn. 9Sžsk/9/2020, sp. zn. 9Sžsk/73/2020).

10. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil Správnemu súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

III.

11. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 22. júna 2023.

12. Plne sa stotožnila so závermi plynúcimi z rozsudku krajského súdu, uviedla, že v predmetnej veci nejde o spor inštitúcií v zmysle článku 11 Vykonávacieho nariadenia, a teda posúdenie bydliska patrí do výlučnej právomoci tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti - Sociálnej poisťovne. Írska inštitúcia nemala dôvod posudzovať bydlisko žalobcu. Ďalej uvádzala, že nevykonaním osobného výsluchu žalobcu nebolo žalobcovi odopreté právo na spravodlivé konanie, v prípade žalobcu si povaha veci nevyžadovala nariadenie ústneho pojednávania, zistený skutkový stav bol dostatočný na rozhodnutie vo veci, vykonanie žiadnych ďalších dôkazov by nebolo spôsobilé priniesť iné závery ako tie, ktoré vyplynuli už zo zisteného skutkového stavu veci. Navyše sám žalobca ďalšie dôkazy na preukázanie nových skutkových zistení nenavrhol, hoci mu táto povinnosť vyplývala z § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., iba všeobecne namietal, že mal byť vypočutý. Poukázala tiež na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/12/2021, podľa ktorého cit.: „ (...) nie je vždy nutné v správnom konaní o dávku nezamestnanosti, v ktorom žiadateľ preukáže v posudzovanom období poistenie v nezamestnanosti na území iného členského štátu, nariadiť ústne pojednávanie a účastníka konania vypočuť vo veci jeho väzieb na území Slovenska. Nariadenie pojednávania nie je obligatórne (§ 188 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) a nie je naň právny nárok.“ Ďalej uvádzala, že príslušná írská inštitúcia osvedčila to, že žalobca nemá

nárok na dávky v nezamestnanosti od úradu, ktorý vydal príslušný formulár, avšak uvedené konštatovanie írskych inštitúcií nenasvedčuje tomu, že ide o spor inštitúcií v zmysle článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, keďže posúdenie bydliska patrí do výlučnej právomoci tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti - Sociálnej poisťovne. Žalovaná posúdila otázku bydliska na základe objektívnych ukazovateľov plynúcich z článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia a dospela k záveru, že žalobca si na Slovensku bydlisko nezachoval. Vo vzťahu k posudzovaniu úmyslu žalobcu ako kritéria plynúceho z článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia žalovaná uviedla, že bydlisko žalobcu bolo v prvom rade určené na základe objektívnych kritérií plynúcich z článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. Posudzovanie subjektívneho kritéria - úmyslu, prichádza do úvahy až v prípade, ak by aj po zvážení kritérií podľa článku 11 ods. 1 nariadenia zostala otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená, čo však nebol prípad žalobcu. Zároveň, pre zdôraznenie správnosti svojich záverov žalovaná poukázala rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, prípadne Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. 6Ssk/49/2022, sp. zn. 7Sžsk/53/2021, sp. zn. 9Sžsk/40/2021, sp. zn. 7Ssk/96/2021, sp. zn. 7Sžsk/12/2021, sp. zn. 7Sžsk/92/2020, sp. zn. 7Sžsk/50/2021, sp. zn. 9Sžsk/88/2020, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 7Sžsk/91/2020, sp. zn. 1Sžsk/1/2020, sp. zn. 9Sžsk/90/2019, sp. zn. 1Sžsk/38/2017, sp. zn. 1Sžso/26/2016, sp. zn. 10Sžsk/5/2016) ako aj najaktuálnejšie rozsudky krajských súdov.

13. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

14. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 12. júla 2023 na vedomie.

V.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnom procese poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnom procese preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol ako nedôvodnú správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 28. júna 2022, Číslo: 24867-2/2022-BA, ktorým táto podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z.

odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie z 24. marca 2022, Číslo: 2477/2022-RV-DvN, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 61 Základného nariadenia nemá nárok na dávku v nezamestnanosti.

22. Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

23. Podľa článku 48 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Konsolidované znenie), Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prijímú v oblasti sociálneho zabezpečenia opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na poskytnutie voľného pohybu pracovníkov; za týmto účelom uzavrie dohody, ktoré migrujúcim pracovníkom bez ohľadu na to, či ide o zamestnancov, a na nich závislým osobám zabezpečia:

- a/ započítanie všetkých období braných do úvahy podľa zákonov príslušných krajín za účelom získania a trvania nároku na dávky a vypočítanie ich výšky;
- b/ vyplácanie dávok osobám s bydliskom na území členských štátov.

24. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia, "bydlisko" znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva.

25. Podľa článku 1 písm. k/ Základného nariadenia, "pobyt" znamená prechodné bydlisko.

26. Podľa článku 3 ods. 1 písm. h/ Základného nariadenia, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky právne predpisy, ktoré sa týkajú týchto častí sociálneho zabezpečenia: dávky v nezamestnanosti.

27. Podľa článku 61 ods. 1 Základného nariadenia, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy podmieňujú nadobudnutie, zachovanie, znovunadobudnutie alebo trvanie nároku na dávky dosiahnutím dôb poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti, v potrebnom rozsahu zohľadní doby poistenia, zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokolvek členského štátu, ako keby boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje. Ak však uplatniteľné právne predpisy podmieňujú nárok na dávky dosiahnutím dôb poistenia, vtedy doby zamestnania alebo samostatnej zárobkovej činnosti dosiahnuté podľa právnych predpisov iného členského štátu sa nezohľadnia, iba ak by sa takéto doby považovali za doby poistenia a boli dosiahnuté v súlade s uplatniteľnými právnymi predpismi.

28. Podľa článku 61 ods. 2 Základného nariadenia, s výnimkou prípadov uvedených v článku 65 ods. 5 písm. a/ sa uplatňovanie odseku 1 tohto článku podmieňuje tým, že daná osoba bezprostredne ukončila v súlade s právnymi predpismi, podľa ktorých sa uplatňuje nárok na dávky:

- doby poistenia, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby poistenia,
- doby zamestnania, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby zamestnania, alebo
- doby samostatnej zárobkovej činnosti, ak tieto právne predpisy vyžadujú doby samostatnej zárobkovej činnosti.

29. Podľa článku 65 ods. 2 Základného nariadenia, úplne nezamestnaná osoba, ktorá počas svojej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, mala bydlisko v členskom štáte inom, ako je príslušný štát a ktorá má naďalej bydlisko v tomto štáte, alebo sa vráti do tohto štátu, má byť k dispozícii službám zamestnanosti v členskom štáte bydliska. Bez toho, aby bol dotknutý článok 64, úplne nezamestnaná osoba môže ako doplňujúci krok prihlásiť sa u služieb zamestnanosti členského štátu, v ktorom vykonávala svoju poslednú činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba.

30. Podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, nezamestnaná osoba uvedená v prvej a druhej vete odseku 2 poberá dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu bydliska, ako keby sa na ňu vzťahovali tieto právne predpisy počas jej poslednej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba. Tieto dávky poskytuje inštitúcia miesta bydliska.

31. Podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia, ak je rozdiel v stanoviskách inštitúcií dvoch alebo viacerých členských štátov o určení bydliska osoby, na ktorú sa uplatňuje základné nariadenie, tieto inštitúcie po vzájomnej dohode určia centrum záujmov dotknutej osoby na základe celkového posúdenia všetkých dostupných informácií súvisiacich s príslušnými skutočnosťami, ktoré môžu obsahovať:

a/ dĺžku a trvalosť prítomnosti na území dotknutých členských štátov;

b/ situáciu dotknutej osoby vrátane:

i/ povahy a osobitných vlastností každej vykonávanej činnosti, predovšetkým miesta, kde sa takáto činnosť zvyčajne vykonáva, trvalosti tejto činnosti a dĺžky trvania každej pracovnej zmluvy;

ii/ jej rodinného stavu a rodinných väzieb;

iii/ vykonávania akejkoľvek nezárobkovej činnosti;

iv/ v prípade študentov zdroja ich príjmov;

v/ jej bytovej situácie, najmä toho, či je táto situácia stabilná;

vi/ členského štátu, ktorý sa považuje za miesto bydliska osoby na daňové účely.

32. Podľa článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, ak posúdenie rôznych kritérií, ktoré vychádzajú z príslušných skutočností, ako sa uvádzajú v odseku 1, nevedie k dohode medzi dotknutými inštitúciami, na určenie skutočného miesta bydliska osoby sa za rozhodujúci považuje úmysel tejto osoby, tak ako vyplýva z uvedených skutočností a okolností, najmä dôvody, ktoré ju viedli k presťahovaniu.

33. Podľa § 104 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenc má nárok na dávku v nezamestnanosti, ak v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie bol poistený v nezamestnanosti najmenej dva roky.

34. Podľa § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu.

35. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

36. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

37. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu ako aj pripojeného administratívneho spisu žalovanej mal preukázané, že

- žalobca na predpísanom tlačive dňa 17. marca 2022 požiadal o dávku v nezamestnanosti

[z predmetného tlačiva vyplýva, že žalobca bol od 14. decembra 2021 zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie; od 15. februára 2008 do 30. novembra 2021 bol zamestnaný v Írsku; denne alebo aspoň raz za týždeň sa nevracal do miesta bydliska; nebol poberateľom dávky v nezamestnanosti v členskom štáte],

- prvostupňový správny orgán rozhodnutím vydaným dňa z 24. marca 2022, Číslo: 2477/2022-RV-DvN žiadosti žalobcu o príslušnú dávku nevyhovrel

[dôvod, pre ktorý prvostupňový správny orgán predmetnej žiadosti nevyhovrel spočíval v tom, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že počas zamestnania na území Írska mal žalobca centrum záujmov na tomto území, tu trávil pracovný i mimopracovný čas; túto skutočnosť podporovala aj dĺžka pobytu (približne 13 rokov), stabilita zamestnania (dvaja zamestnávateľia), v Írsku žalobca býval v podnájme, ktorý menil trikrát, na Slovensko sa vracal letecky každé štyri mesiace na dobu troch až

štyroch týždňov na jar, leto a Vianoce, počas návratov býval u rodičov. Tieto skutočnosti prvostupňový správny orgán vyhodnotil ako zásadné, ktoré nespochybnilo ani vlastníctvo bytu na Slovensku (od roku 2016), ani členstvo v športovom klube],

- na odvolanie žalobcu žalovaná ako druhostupňový (odvolací) správny orgán tu preskúmaným rozhodnutím odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie z 24. marca 2022

[žalovaná sa plne stotožnila so závermi, ku ktorým dospel prvostupňový správny orgán a aj s ohľadom na dĺžku prítomnosti žalobcu na území členského štátu Európskej únie a jeho situáciu (stabilná pracovná, bytová situácia, orientácia na írsky trh, plnenie daňových povinností v Írsku) jednoznačne preukazovali, že žalobca si bydlisko na území Slovenskej republiky počas výkonu činnosti zamestnanca na území Írska nezachoval].

38. Najvyšší správny súd po vyhodnotení žalobcom v kasačnej sťažnosti uplatnených dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát najvyššieho správneho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

39. Na úvod, najvyšší správny súd poukazuje na to, že podľa základného pravidla obsiahnutého v článku 61 ods. 1 a 2 Základného nariadenia sa doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté podľa právnych predpisov ktoréhokolvek členského štátu zohľadnia ako keby boli dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov v prípade, že daná osoba bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila doby poistenia dosiahnuté podľa slovenských právnych predpisov. Z dôvodu, že žalobca takto doby poistenia podľa slovenských právnych predpisov bezprostredne pred jeho zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol, bolo potrebné posúdiť, či sa doby poistenia získané v Írsku môžu zohľadniť podľa článku 65 ods. 5 písm. a/ Základného nariadenia, ktoré predstavuje výnimku z uvedeného základného pravidla, a podľa ktorého by žalobca poberal dávky v súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky, ako keby sa na neho tieto predpisy vzťahovali počas jeho poslednej činnosti zamestnanca, a to v prípade, ak si na území Slovenskej republiky zachoval bydlisko. Pod pojmom „bydlisko“ v zmysle únievom sa nechápe trvalý alebo prechodný pobyt podľa vnútroštátnych predpisov Slovenskej republiky. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia pojem „bydlisko“ v zmysle tohto nariadenia znamená zvyčajné bydlisko, t.j. miesto, kde majú dotknuté osoby zvyčajné bydlisko a na účely tohto nariadenia chápané ako „centrum záujmov“ v zmysle článku 1 písm. j/ v spojení s článkom 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia. „Bydlisko“ predstavuje v tomto zmysle autonómny pojem vlastný právu Únie (pozri rozsudok C-90/97 Swaddling, body 28 a 29). Kritériami na určenie centra záujmov sú najmä: dĺžka obdobia zdržiavania sa na území daného štátu, dĺžka a stabilita výkonu zárobkovej činnosti, dĺžka trvania pracovnej zmluvy, rodinný stav a rodinné väzby, bytová situácia a stabilita tejto situácie a miesto, kde dochádza k zdaňovaniu príjmov.

40. V predmetnej veci bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalobca ako osoba vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie si uplatnil nárok na dávku v nezamestnanosti podľa § 104 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z., t.j. podľa právneho predpisu Slovenskej republiky. Tiež nebolo sporné, že v zmysle ním vyplnenej žiadosti, uvedeným skutočnostiam vo vzťahu k výkonu zamestnania v členskom štáte Európskej únie a tiež Vyhlásenia na účely posúdenia zachovania centra záujmov sa žalobca v príslušnom štvorročnom referenčnom období pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie (14. december 2017 až 13. december 2021), zdržiaval na území iného členského štátu - v Írsku od 15. februára 2008 do 30. marca 2008 (u zamestnávateľa Dawn meat) a následne od 15. apríla 2008 do 30. novembra 2021 (Veľkosklad Lidl), t.j. viac ako trinásť rokov s tým, že posledný pracovný pomer - „operatívca vo veľkosklade, oddelenie transportu“ - bol dohodnutý na dobu neurčitú (nemajúci dočasný / sezónny charakter) a ukončený dohodou zo strany žalobcu. Z posledného zamestnania sa nevracal denne, alebo aspoň raz týždenne do miesta bydliska. V súvislosti s posudzovaním rodinnej

situácie žalobca sa v inom členskom štáte nachádzal sám, v danej dobe bol zároveň slobodný a bezdetný. K bytovej situácii bolo preukázané, že žalobca býval vo viacerých podnájdoch (v príslušnom vyhlásení uvádzal trikrát, v podanom odvolaní a čestnom vyhlásení sedemkrát). Na územie Slovenska sa žalobca vracal každé štyri mesiace s dĺžkou pobytu od troch do štyroch týždňov - jar, leto, Vianoce s tým, že častejšie návraty žalobcu neboli preukázané. Na Slovensku počas návratov býval u rodiča; rovnako po definitívnom návrate z Írska na Slovensko (december 2021) býval u rodiča. Na Slovensku vlastnil viaceré pozemky, ktoré nadobudol dedením v roku 2001; tiež od roku 2016 je vlastníkom bytu. Na Slovensku je členom športového klubu, neskôr jeho štatutár, dane a odvody platil v inom členskom štáte. Žalobca ďalej za účelom preukázania zachovania centra záujmov na Slovensku poukázal na realizované platby za užívanie bytu, platenie poisťného (Allianz), platby realizované v prospech Východoslovenskej energetiky, Slovenského plynárenského priemyslu, bankový účet v Tatrabanke, daň z nehnuteľnosti, listy vlastníctva, čestné vyhlásenia, návštevy lekárov a frekvencie návratov deklarované doloženými letenkami za obdobie rokov 2011 až 2021.

41. Vzhľadom na tieto v správnom konaní preukázané skutočnosti, najvyšší správny súd podporuje záver správnych orgánov, že centrum záujmov žalobcu sa v čase podania žiadosti o dávku v nezamestnanosti nachádzalo v príslušnom referenčnom období v inom členskom štáte. Za podstatnú najvyšší správny súd v predmetnej veci vyhodnotil tú skutočnosť, že žalobca sa počas celej rozhodnej doby zdržiaval v inom členskom štáte, čo následne rozvíja aj správne ustálená stabilita zamestnania (posledný pracovný pomer v trvaní od 15. apríla 2008 do 30. novembra 2021 (Veľkosklad Lidl), t.j. viac ako trinásť rokov bol dohodnutý na dobu neurčitú, nemal dočasný / sezónny charakter a bol ukončený dohodou zo strany žalobcu a s tým spojené zákonné odvodové povinnosti ako aj pomerne (s ohľadom na osobný status žalobcu - slobodný / bezdetný) stabilné bytové podmienky v inom členskom štáte. Iná situácia by však podľa názoru súdu nastala, respektíve by bola spôsobilá relativizovať v predchádzajúcej vete vyslovený záver vo vzťahu k stabilite bytových podmienok, pokiaľ by žalobca žil s partnerkou / manželkou v podnájme s inými podnájomníkmi. V tomto smere sa potom aj otázka súkromia z pochopiteľných dôvodov dostáva do celkom inej roviny (pozri rozsudok najvyššieho správneho súdu z 30. novembra 2021, sp. zn. 9Sžsk/88/2020). Navyše so žalobcom doloženého čestného vyhlásenia z 03. augusta 2022 síce vyplýva, že nájom menil celkovo sedemkrát, avšak posledná zmena nastala už v roku 2013 a tá trvala až do odchodu žalobcu na Slovensko, a teda od roku 2013 do odchodu žalobcu bola jeho bytová situácia stabilná. Žalobcom deklarované každoročné návraty na Slovensko (jar, leto, Vianoce) s dĺžkou pobytu od troch do štyroch týždňov (vrátane aj dvojmesačného „sabatikalu“) nezakladajú dôvod na zmenu správnymi orgánmi prijatých záverov, keď žalobca nemal postavenie cezhraničného pracovníka (článok 1 písm. f/ Základného nariadenia) a väčšinu roka strávil v inom členskom štáte. Záver o centre záujmov nie sú spôsobilé zvrátiť ani ďalšie (sprievodné) skutočnosti v podobe žalobcom uvádzaných realizovaných platieb za užívanie bytu, platenie poisťného (Allianz), platby realizované v prospech Východoslovenskej energetiky, Slovenského plynárenského priemyslu, bankový účet v Tatrabanke, daň z nehnuteľnosti, keďže uskutočňovanie rôznych typov bankových transakcií nemôže v dobe internetového bankovníctva predstavovať podstatný problém. Tieto skutočnosti môžu pochopiteľne predstavovať určité väzby vo vzťahu k Slovenskej republike, avšak v danej prejednávanej veci nie sú kritériom, ktoré by prevážilo dĺžku pobytu žalobcu mimo Slovenskej republiky a charakter jeho zárobkovej činnosti. Vlastníctvo bytu, rovnako aj členstvo v športovom klube, prípadne návštevy lekárov nemôžu tiež prevážiť dĺžku pobytu na území Írska a nepredstavuje zásadnú skutočnosť, ktorá by mohla do značnej miery relativizovať ustálenie centra záujmov vo vzťahu k inému členskému štátu, nakoľko, ako bolo preukázané aj zo strany samotného žalobcu, tento sa väčšinu roka zdržiaval v inom členskom štáte. Návrat žalobcu do bytu, ktorého je vlastníkom môže za týchto skutkových okolností preukazovať nanajvýš počiatok nového založenia centra záujmov na Slovensku, po predchádzajúcom pretrhnutí väzieb so Slovenskom a prenesení centra záujmov do Írska.

42. Takisto aj úmysel žalobcu, že chce zotrvať na Slovensku, pre prejednanú vec nebol relevantný, keďže postup podľa článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia (kladúci dôraz na úmysel osoby) prichádza do úvahy iba subsidiárne, teda iba v prípade, pokiaľ i po zvážení kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku zostane otázka ustálenia centra záujmov i naďalej otvorená (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. decembra 2017, sp. zn. 10Sžsk/5/2016). Navyše úmysel

žalobcu je v zmysle článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia rozhodujúci len vtedy, keď sa nepodarí dosiahnuť dohodu medzi inštitúciami v prípade ich rozdielneho stanoviska. V predmetnej veci nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobcu príslušnou írskou inštitúciou a žalovanou. Írska inštitúcia bydlisko žalobcu neposudzovala, pretože na to nemala žiaden právny dôvod. V tomto smere k žalobcom namietanému rozporu medzi inštitúciami v otázke centra záujmov, ktorý odvodzoval od toho, že írsku inštitúcia na príslušnom formulári uviedla, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, čo bolo podľa žalobcu sporné so stanoviskom žalovanej, najvyšší správny súd podobne ako krajský súd uvádza, že stanovisko írskej inštitúcie spočívalo v tom, že nakoľko žalobca ukončil pracovný pomer na vlastnú žiadosť, potom mu podľa írskeho práva dávka v nezamestnanosti nepatrila. Preto konštatovanie írskej inštitúcie, že žalobca nemá nárok na dávku v nezamestnanosti, nenasvedčuje tomu, že ide o spor inštitúcií v zmysle článku 11 ods. 2 Vykonávacieho nariadenia, lebo posúdenie bydliska podľa stanoviska írskej inštitúcie o dávke v nezamestnanosti je výlučnou právomocou tej inštitúcie, kde bol uplatnený nárok na dávku v nezamestnanosti (teda žalovanej). Podľa článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia by bolo nutné postupovať jedine v prípade, ak by príslušná inštitúcia iného členského štátu usúdila, že bydlisko žalobcu bolo na Slovensku a podľa názoru žalovanej by bolo v inom členskom štáte. Nakoľko však k takému rozporu nedošlo, zvolila žalovaná priamu aplikáciu kritérií stanovených v článku 11 ods. 1. V tomto smere najvyšší správny súd bez ďalšieho odkazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2018, sp. zn. 1Sžo/26/2016, bod 30 a 31. Nad rámec najvyšší správny súd uvádza, že aj úmysel dotknutej osoby nie je možné chápať iba v rovine hypotetickej, ale samotný prejav dotknutej osoby musí vychádzať aspoň čiastočne z reálneho základu; inak povedané aj slovami Súdneho dvora Európskej únie sa musí úmysel posúdiť vzhľadom na objektívne skutočnosti a okolnosti veci samej, keďže samotné vyjadrenie úmyslu mať bydlisko v určitom mieste samo osebe nestačí na účely uplatnenia uvedeného odseku 2 článku 11 Vykonávacieho nariadenia (C-255/13 I proti Health Service Executive). V tomto smere stojí za zmienku aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2018, sp. zn. 1Sžsk/38/2017 v zmysle ktorého, otázka bydliska je koncipovaná ako otázka faktická, ktorá je objektivizovaná až do tej miery, že niekedy ani úmysel (počiatočný alebo i trvajúci) a snaha dotknutej osoby nestačia na zachovanie bydliska v krajine pôvodu. Na tieto účely nie je rozhodujúca na prvom mieste citová väzba k svojmu rodisku či rodičom, ani viac či menej určitý plán raz v budúcnosti sa opäť presťahovať do krajiny pôvodu, ale skutočné bydlisko, teda miesto, kde osoba zvyčajne býva (článok 1 písm. j/ Základného nariadenia). V opačnom prípade by sa pre nezachovanie bydliska na Slovensku vyžadovalo výlučne to, že sa dotknutá osoba rozhodne odsťahovať zo Slovenska navždy, odhlási sa z miesta trvalého pobytu a prípadne aj pretrhne kontakty s rodinou. Takýto výklad by však nezodpovedal ani účelu Základného nariadenia a ani bežnej realite života. Z týchto dôvodov aj žalobcom predložené čestné vyhlásenia zo 14. apríla 2022, z 08. augusta 2022 a z 10. augusta 2022 deklarujúce úmysel žalobcu vrátiť sa na Slovensko v kontexte na kritériá plynúce z článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia rovnako nezakladajú dôvod na zmenu v ponímaní centra záujmov, tak ako bolo správnymi orgánmi ustálené. Možno tiež dodať, že trvalý pobyt v zmysle vnútroštátnom (zákon č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky) nemožno stotožňovať s pojmami „bydlisko“ a „pobyt“ v zmysle únie, nakoľko trvalý pobyt má skôr charakter evidenčný, neodzrkadľujúci realitu (v tomto smere porovnaj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 11. septembra 2014 vo veci C-394/13 Ministerstvo práce a sociálnych vecí c/a B.). Pokiaľ žalobca ďalej zachovanie centra záujmov na Slovensku odvodzoval od toho, že na Slovensku žijú jeho rodičia (respektíve jeden z rodičov), u ktorých aj býval v prípade svojich návratov, súd uvádza, že kritérium rodinnej situácie sa vzťahuje len k úzkej rodine, t.j. rodinným príslušníkom v zmysle článku 1 písm. i/ bodu 2 Základného nariadenia sú manžel alebo manželka, neplnoleté deti a nezaopatrené dospelé deti. Iné rodinné väzby možno považovať len za málo významné (obdobne porovnaj rozsudky najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 9Ads/95/2015-39 a 3Ads/55/2018-37). Rodičia sú síce blízkymi rodinami a deti voči nim majú nepopierateľné tak právne, ako aj morálne záväzky, avšak tieto ostatné rodinné väzby majú na uvedenú skutočnosť a kritériám daným Vykonávacím nariadením len zanedbateľný význam.

43. K poukazu žalobcu na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Silvana Di Paolo, C-76/76, podľa ktorého bydlisko v jednom členskom štáte nemusí bezpodmienečne vylučovať iné zvyčajné bydlisko v inom štáte s tým, že pri posúdení bydliska je vhodné vziať do úvahy dĺžku a kontinuitu

bydliska predtým, ako sa pracovník presťahoval, dĺžku trvania a cieľ jeho absencie, charakter zamestnania, ako aj zámer zúčastnenej osoby, ktorý vyplýva zo všetkých okolností, najvyšší správny súd uvádza, že podľa ustálenej judikatúry nariadenie č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva (ďalej len „Nariadenie č. 1408/71“) vytvorilo systém koordinácie vnútroštátnych režimov sociálneho zabezpečenia a v hlave II zaviedlo pravidlá, ktoré určujú uplatniteľnú právnu úpravu. Tieto ustanovenia mali za cieľ nielen zabrániť tomu, aby dotknuté osoby zostali bez ochrany v oblasti sociálneho zabezpečenia v dôsledku chýbajúcej právnej úpravy, ktorá by sa na nich uplatnila, ale ich cieľom zároveň bolo zabezpečiť, aby sa na dotknuté osoby vzťahoval systém sociálneho zabezpečenia iba jedného členského štátu, aby sa tak zabránilo súbehu uplatniteľných vnútroštátnych právnych úprav a komplikáciám, ktoré z neho mohli vyplývať (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Wencel, C-589/10, prípadne Luijten, C-60/85). Aj keď Základné nariadenie má za cieľ modernizovať a zjednodušiť koordinačné pravidlá pre vnútroštátne právne úpravy sociálneho zabezpečenia, zachovalo si rovnaké ciele, ako sú ciele Nariadenia č. 1408/71. V tejto súvislosti systém zavedený Nariadením č. 1408/71 používal bydlisko ako jedno z kolíznych kritérií uplatniteľnej právnej úpravy (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Wencel, C-589/10, bod 48). Rovnako to platí pri Základnom nariadení. Podľa článku 1 písm. j/ Základného nariadenia pojem „bydlisko“ znamená miesto, kde osoba zvyčajne býva. Tento pojem má v práve Únie autonómny a vlastný význam (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Swaddling, C-90/97, bod 28). Ako Súdny dvor Európskej únie rozhodol vo veci Nariadenia č. 1408/71, ak právna situácia osoby môže spadať pod právnu úpravu viacerých členských štátov, pojem členský štát, v ktorom má osoba bydlisko, sa vzťahuje na štát, v ktorom má osoba zvyčajné bydlisko a v ktorom sa zároveň nachádza obvyklé centrum jeho záujmov (pozri rozsudky Hakenberg, C-13/73, bod 32, alebo už zmieňovaný Swaddling, bod 29 a Wencel, bod 49). Pre potreby uplatnenia Základného nariadenia osoba nemôže mať súčasne dve miesta zvyčajného bydliska na území dvoch rôznych členských štátov (rozsudok Wencel, bod 51), pričom sa predpokladá, že sa v rámci tohto nariadenia miesto bydliska poistenej osoby nutne odlišuje od miesta jej pobytu. Zároveň súd dodáva, že zoznam skutočností, ktoré treba zohľadniť pri určení miesta bydliska osoby, ako bol vypracovaný judikatúrou, je v súčasnosti upravený v článku 11 Vykonávacieho nariadenia s tým, že tento zoznam, ktorý nie je taxatívny, nestanovuje žiadne preferenčné poradie rôznych kritérií vymedzených v odseku 1 tohto článku. Je preto potrebné prihliadať na konkrétne okolnosti toho-ktorého prípadu.

44. K námietke žalobcu týkajúcej sa procesného pochybenia, ktorého sa správne orgány dopustili tým, že v rozpore s § 188 zákona č. 461/2003 Z.z. nenariadili ústne pojednávanie vo veci, najvyšší správny súd uvádza, že podľa § 188 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. organizačná zložka Sociálnej poisťovne nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu. Dikcia predmetného ustanovenia neukladá organizačnej zložke Sociálnej poisťovne povinnosť automaticky nariadiť ústne pojednávanie, ale iba v prípade, ak to vyžaduje povaha veci, napríklad ak to považuje za potrebné za účelom úplného a presného objasnenia skutkového stavu veci. V prípade žalobcu si však podľa názoru súdu povaha veci nevyžadovala nariadenie ústneho pojednávania, zistený skutkový stav bol dostatočný na rozhodnutie vo veci, vykonanie žiadnych ďalších dôkazov by nebolo spôsobilé priniesť iné závery ako tie, ktoré vyplynuli už zo zisteného skutkového stavu veci. Navyše sám žalobca ďalšie dôkazy na preukázanie nových skutkových zistení nenavrhol, hoci mu táto povinnosť vyplývala z § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., iba všeobecne namietal, že mal byť vypočutý. Možno tiež odkázať na závery plynúce z rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžsk/12/2021, podľa ktorého cit.: „ (...) nie je vždy nutné v správnom konaní o dávku nezamestnanosti, v ktorom žiadateľ preukáže v posudzovanom období poistenie v nezamestnanosti na území iného členského štátu, nariadiť ústne pojednávanie a účastníka konania vypočuť vo veci jeho väzieb na území Slovenska. Nariadenie pojednávania nie je obligatórne (§ 188 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) a nie je naň právny nárok.“

45. Rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré žalobca poukazyval v kasačnej sťažnosti nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax tak ako to predpokladá § 440 ods. 1 písm. h/ SSP. Vo vzťahu k uvádzanému odklonu v kontexte na nevykonanie vylúču žalobcu

najvyšší správny súd uvádza, že v tomto prípade sa jedná o otázky majúce primárne skutkový charakter, pričom každú jednu žiadosť o dávku v nezamestnanosti je potrebné posudzovať prísne individuálne so zreteľom na osobitosti tej ktorej prejednávanej veci. V predmetnej veci správne orgány riadne zistili skutkový stav veci s tým, že postup podľa § 188 zákona č. 461/2003 Z.z. by už nepriniesol žiadne nové skutočnosti spôsobilé zmeniť názor správnych orgánov na už nimi ustálené centrum záujmov žalobcu. V súvislosti s otázkou zabezpečenia jednotného stanoviska dotknutých inštitúcií Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 1Sžsk/38/2017 (v ktorej bol v konečnom dôsledku účastník konania - žalobca neúspešný) krajskému súdu vytkol, že tento vec posúdil nesprávne aj v tom, keď uviedol, že má byť rozhodujúci úmysel žalobcu, keď nedôjde k dohode inštitúcií. Najvyšší súd potom dodal, že úmysel žalobcu je v zmysle článku 11 Vykonávacieho nariadenia rozhodujúci len vtedy, keď sa nepodarí dosiahnuť dohodu medzi inštitúciami v prípade ich rozdielného stanoviska. V predmetnej veci nedošlo k rozdielnym stanoviskám vo veci posúdenia bydliska žalobcu príslušnou írskou inštitúciou a žalovanou. Írska inštitúcia bydlisko žalobcu neposudzovala, pretože na to nemala žiaden právny dôvod. Nakoľko k takému rozporu nedošlo, zvolila žalovaná priamu aplikáciu kritérií stanovených v článku 11 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia [pozri napríklad (a oproti žalobcom uvádzaným) aktuálnejšie rozsudky najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Sžsk/50/2021, sp. zn. 9Sžsk/19/2021, sp. zn. 6Ssk/49/2022]. Obdobne vo veci vedenej pod sp. zn. 1Sžso/26/2016 bol účastník konania - žalobca neúspešný s tým, že súd postup žalovanej, ktorá zvolila postup priamej aplikácie uvedených kritérií na skutočnosti zistené z písomných a ústnych argumentov žalobcu, vyhodnotil ako právne udržateľný.

46. Najvyšší správny súd po vzhľadnutí a zhodnotení všetkých relevantných skutočností plynúcich zo spisu vrátane administratívneho spisu žalovanej dospel k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej (v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím) vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktoré je logicky vyhodnotené a riadne právne posúdené, stotožňuje sa so skutkovými zisteniami a právnymi závermi zistenými v predchádzajúcich konaniach o tom, že žalobca nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na dávku v nezamestnanosti. Ako správne žalovaná uviedla, z článkov 61 a 65 ods. 5 Základného nariadenia vyplýva základná zásada, ktorou sa treba viesť pri zohľadňovaní dôb poistenia v nezamestnanosti dosiahnutých na území iného členského štátu Európskej únie, a to, že doba poistenia v nezamestnanosti dosiahnutá na území iného členského štátu Európskej únie môže byť zohľadnená na účely nároku na dávku v nezamestnanosti jedine v prípade, ak bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie ukončila dotknutá osoba doby poistenia v nezamestnanosti dosiahnuté na Slovensku. Iba vo výnimočných prípadoch je možné zohľadniť dobu poistenia dosiahnutú na území iného členského štátu Európskej únie, pokiaľ je dosiahnutá ako posledná. Touto výnimkou zo základnej zásady je situácia, ak si žiadateľ zachová počas výkonu zárobkovej činnosti na území iného členského štátu Európskej únie centrum záujmov a bydlisko na území Slovenskej republiky. Otázka bydliska je teda v prípadoch, keď žiadateľ o dávku v nezamestnanosti bezprostredne pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nedosiahol dobu poistenia v nezamestnanosti v zmysle platnej slovenskej legislatívy zásadná. V predmetnej veci bolo zo strany správnych orgánov riadne a dostatočne preukázané, že počas výkonu zamestnania v Írsku si žalobca bydlisko na Slovensku nezachoval.

47. Žalobca v konaní pred súdom právne zastúpený advokátom podľa § 182 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 199 ods. 3 SSP nepožiadaval o nariadenie pojednávania, z ktorého dôvodu nemožno krajskému súdu vyčítať, že vo veci nenariadil pojednávanie (porovnaj § 107 SSP).

48. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší správny súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

49. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP nepriznal a žalovanému ich nepriznal z dôvodu, že nedošlo k naplneniu predpokladu plynúceho z § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP.

50. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.